

RABBI AMRAM OPMAN
OFFICIAL JUDGE OF THE EIDAH HACHAREIDIT
5 RABBEINU GERSHOM STREET
TEL: 02-5821998
JERUSALEM
E. ISRAEL

עמרם אופמאן
מו"צ העדה החרדית
ור"מ בישיבת שער השמים
מ"ל ספרי חסידות חק' מקודשין עם ביאור פתילת ישראל
רבינו גרשום 5 טל: 02-5821998
טעיה"ק ירושלם תובב"א

בס"ד

בירור הלכה

על היתר השימוש במטוטלת ומוח אחד

נכתב ע"י מוהר"ר הגאון הרב ר' עמרם אופמאן שליט"א

מו"צ עדה החרדית ור"מ ישיבת שער השמים

בס"ד יום א' לסדר זאת חוקת התורה תשע"ח לפ"ק,

כבי' הר"ר זאב וילר שליט"א,

הנדון: בקשר לעבודת מוח אחד, אנרגיה ומטוטלת.

הנה כתבתי ואמרתי למע"כ כמה כללים:

- (א) אין לבקש רשות מהשריר.
- (ב) רק לצורכי רפואה.
- (ג) אם באפשר, לא לעשות טרנספר - רק לטפל במטופל עצמו, חוץ ממקרים יוצאים מן הכלל.
- (ד) לא לחזור בשריר למצבים של גלגול קודם.
- (ה) לא לעשות שום פעולות חיצוניות כגון, הדלקת נרות, שמיניות, תנועות ידיים שונות וכו'.
- (ו) יש להקפיד ללמוד אצל מלמד יר"ש ושומר תומ"צ.

וכל התנאים הנ"ל, רק לגבי העבר, ובשום אופן לא על העתיד.

והנה מע"כ הביא לי את הספר "שאלת המטוטלת", ועברתי על הספר, וכבר הסביר הוא עצמו, בתחילת הספר, שכל המשכת כוחות, הוא ע"י כבוד שנותנים, או מבקשים רשות. ובדברים הנ"ל שכתבתי ליכא שום חשש של המשכת כוחות או התקשרות לכוחות בלתי טבעיים [שיבואר להלן], וכל העניינים לרבות המטוטלת - הם דברים טבעיים שהשתמשו בהם תמיד, הן למציאת מים או דברים אחרים, וגדולי עולם השתמשו בזה, גם הרש"ש ומהר"ח, (וכמו שכתב המחבר הנ"ל בספרו, ושם לא הבנתי מה שכתב), וכן בדורות האחרונים השתמשו בזה. ועצם הדבר שאינו עונה תמיד הנכון, זה הוכחה הכי נכונה, שהוא דבר המלוכב בטבע, והאנרגיה שברא הקב"ה בעולמו. וכל המשכת כוחות, הוא בדרך לחש או פעולה, או במקום מגדל - כמו שרואים בכנסיות ומסגדים שנגמרים למעלה עם צריח. כן קבלתי מגדולי עולם.

ובעצם פעולות אלו, כבר בחייו של מרן הגר"ש אלישיב, הושיב חבורת ת"ח, וחכמים המבינים את העניינים, ושמעו את כל טענות האוסרים והמתירים, ובדקו את העניינים, ומסקנתם שאין מקום לאסור, והשאירו הדבר על מתכונתו. וכן כל פוסקי דורנו המפורסמים התירו הדבר, ולפי הנחיות הנ"ל, אין שום חשש.

והנה עד עכשיו לא רציתי לכתוב בכתב את פעולות הטבעיות מטעם הכמוס. אמנם **לאשר ראיתי חזות קשות בספר "שאלת המטוטלת"**, וכמדומה שהוא טעות בעיקרי האמונה מה פרוש טבע - חשבתי שאכתוב בקיצור נמרץ ובראשי פרקים.

על הדברים שנכתבו בעמ' 444, אכתוב בקיצור:

- (א) הנה ידוע שאעפ"י שברא הקב"ה את העוה"ז, מ"מ ח"ו לא עזב הקב"ה את הארץ, ומלא כל הארץ כבודו, והוא סובב כל עלמין וממלא כל עלמין, ואין מקום פנוי מכבודו יתברך. וכמבואר בספרי קודש, שברא י' ספירות דאצילות, ומשם נחתם כחותם כל העניינים שבאצילות ע"י מלכות דאצילות בעולם הבריאה שהוא עולם השרפים. וממלכות דבריאה נחתם כל הכוחות בעיבוי יותר ע"י מלכות דבריאה בעולם היצירה, מלכות דעולם היצירה נחתם לי' ספירות דעשיה עד מלכות

דעשיה. ובמלכות דעשיה עצמה יש י' ספירות, והעוה"ז הוא מלכות דמלכות דעשיה. ועיי' כל זה, העולם שלנו מקושר עד למעלה למעלה, ופעולת האדם הוא מרבה וממעיט בכל העולמות.

ב) האדם וכל היקום יש בו פנימיות וחיצוניות. וכבר כתב בזוהר, ועוד, דהאדם הוא נקרא בשר אדם ולא אדם עצמו, ועצמות האדם ופנימיות מתלבש בו צלם בדמות וצורת האדם המלוּבש בכל אבריו וגידיו התלבשות שלו הוא בפנימיות האדם. וכמו כן, כל הגשם הוא בפנימיות וחיצוניות. כל עשב יש לו מלאך האומר לו גדל. השמש והירח יש להם פנימיות, שהם בכל יום עולים למעלה, וכל יום באים מחדש, כמו שאומר, המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, ובוקע חלוני רקיע.

ואע"פ שאין עינינו רואות שנבקע חלוני רקיע, מ"מ זה המציאות, כמבואר כל זה בספרי קודש. ג) הקב"ה ברא את העולם בשם "אלוקים", ו"אלוקים" גימ' "הטבע", כמו שכתב הרמב"ן. יש שפע תמיד השופע כסדר על כל העולם, וכוחו יתברך שברא לחיות וקיום העולמות **זה הטבע** [לא מה שאתה רואה בעיניים], הצינורות הטבעיים לקיום העולמות בלי מעשה בני אדם זה הוא הטבע, וזה הוא האנרגיה של מלא כל הארץ כבודו. ועיין בן יהודע מגילה כ"ט, ד"ה עתידין בתי כנסיות, וז"ל, כמו שיש לגוף האדם צל רוחני שמקיפו שהגוף מושך חיות ממנו [ומקושר על למעלה למעלה, וזה קורים בלשון מושאל "הילה"], כן יש צל שהוא אויר זך ורוחני, חופף על כל הארץ כולה ומאיר עליה, ואין הצל שווה בכל הארצות, ע"ש. וזה נקרא "אנרגיה", וזה המקשר את כל העולם. ולכך בשעת הבציר של הענבים תוסס היין, ותחלק אבוקדו לשנים יעבדו ביחד, ושני תאומים ירגיש אחד את השני, וחברים בלב ונפש ירגיש את השני ויכול להשפיע עליו, ומי שרוצה להוריד כעס מחברו, יחשוב עליו טובות, ועי"ז ישתנה דעתו. וזה הטבע שברא הקב"ה, וזה "אלוקים" בגימ' "הטבע", מלא כל הארץ כבודו.

ד) בכל עולם ועולם ישנם בריות, החיים ומרגישים את השפע האלוקי, ויודעים גם לפעמים קצת עתידות הקרובים לבוא עליו. האדם שהוא מבחר הבריאה יש בכוחו להתחבר עמהם בכל מיני דרכים, ושהם ימשיכו לו כוחות יתרים מהטבע ויגידו לו עתידות, ועי"ז סובב כל דברי הפוסקים, מה אסור ומה מותר - והכל ממלכות דעשיה. אמנם כישוף הוא ממשיך מלמעלה למעלה, וכן להבדיל אלף אלפי הבדלות, עי"ז צדיקים או בשמות הקדושים, וגם בלא זה כיון שנשמתם קשורה למעלה - גם בדיבור בעלמא יכולים לשנות הטבע, להמשיך יותר מהטבע שסידר הקב"ה. וכן תלמידי הבעש"ט, יכלו להפשיט הצלם הפנימי המלוּבש בהם, ולשולחו לעשות פעולות, וכל זה נקרא חוץ לדרך הטבע.

ה) בטבע שאמרנו מקודם, יש דברים סגוליים הממשיכים בטבעם ומקבלים כח אלוקי יותר, כגון מיני מתכות ואבני חן, שיש לכל אחד סגולה מסוימת, לחן לשמירה, כמבואר בכל הספרים, שקיבלו כוח מהמזל או מהמלאך הממונה עליהם, (ועי' בגמ' בב"מ, שכל הנולדים באותו מזל, יש להם רושם ושומא בגוף משותף לכולם), וכן במטוטלת שבתכשיט זהב הוא עובד יותר, וכן בעצים שהכח המשפיע מים מלוּבש בהם יותר, ומרגישים את כח המים ואנרגיה, וכוח אלוקי טבעי זה - משפיע עליהם. הנפש הפנימי שלהם שומע, וכל זה בלי שיזכיר לחש או בקשה ממלאך, שברגע שיזכיר לחש או בקשה ממלאך, אז אפשר שיגיע בו כוח יתירה שלא בדרך הטבע, וזה כבר יש דברים מותרים ודברים אסורים. אבל כל שהוא בדרך טבע בלי הזכרה, רק בקשר הנפש הפנימית שומע, ופעמים עונה נכון ופעמים אינו עונה נכון, מכיון שהטבע פעם מתגלה בו יותר ופעם פחות לפי הזמן והמקום. ובה תבין מה שכתבתי, שאם אינו עונה נכון שזה סימן שהוא בטבע. וכמו כן סגולת האבנים כפי הזמן והמקום והאדם, ואין בידי לפרטם. ובפירוש אמרו חז"ל, עי"ז סם פלוני ורופא פלוני וזמן פלוני.

- (ו) אותו דבר עם צלם האדם הטבעי המלוכש בכל רמ"ח אבריו, ברגע שאתה שואל אותו - מתגלה הנפש הטבעית שהוא האדם עצמו, והוא רוחני, וממילא הוא מקושר עם כל היקום, ועונה על השאלות - לאדם היודע איך לשאלו, ותלוי גם כן בזמן, ובאדם הנשאל, ובאדם השואל, והפרטים רבו מלמנות. וזה ענין האנגריה וההתקשרות מרחוק. וכמו שכתבנו למעלה, שכל העולם מקושר ע"י הצל והאור הממלא כל עלמין.
- (ז) החוקרים הפוקרים, שאין מאמינים שיש בורא עולם, ואין משפיע מלמעלה, ועפרא לפומייהו, הכל טבע, וטבע אצלם זה דבר שהוא רואה ומרגיש ומבין, ואם שכלו אינו מבין סימן שאיננו, וכמו שכתב הרמב"ן על אריסטו, ורק מה שיש לו הוכחה מוחשית - זה נקרא אצלו טבע, ולכך הכל צריך להיות אצלו מסודר תמיד, וכן צריך להיות. ואם קורה לפעמים דבר שאינו מבין - יקרא לו נס, ואינו מאמין שאפשר לשנות ולהמשיך כח אלוהי. בתפילה, ולשנות הצינורות ועפרא לפומייהו.

ולכן מה שכתוב שם, ומביא ראיה מהחוקרים הנכבדים שלו, לשיטתו המדע מתכחש לאנגריה, זאת אומרת המדע מתכחש לאלוקים שברא הטבע, ומתכחש להכל, וה' יסלח לו על כותבו דברים אלו, כי בשגגה וטעות כתב!

- (ח) ולתשלום הענין אעתיק דברי תוס' יום הכיפורים (מס' יומא דף פ"ג ע"א, בד"ה אמנם) וז"ל:

אמנם ראיתי בתשובת הרשב"א סי' קס"ז ותתכ"ה ששאלוהו אם מותר לעשות אורת אריה על טס של זהב כו' ושמעתי שגם מורי הרמב"ן כו' ובסי' תי"ג כתב הרשב"א באריכות ופלפל בענין זה בהרמב"ם שכתב בסוף פרק י"א להלכות עכו"ם שכתב שם דמה שאסרה תורה ובחוקותיהם לא תלכו כו' ובס' המורה ח"ג פרק ל"ז כתב כו' ונתקשה הרשב"א בזכות דברי הרמב"ם דנראין סותרין דבריו אהדדי ולע"ד יראה לישב דכל רפואה הכתובה בספרי חכמי הרופאים שמרפאים בהם דרך סגולה כיון דהיא אמיתית מאל הנסיון שרי להתרפאות בה לישב כמה רפואות בספרי הרופאים שמרפאים בהם דרך סגולה ונתרפא כמשל שהביא הרמב"ם בתליית עשב על הנכפה דזו היא רפואה סגולית אמיתית מאל הנסיון רואה לומר דפעם אחד קרה מקרה דתלו עשב על הנכפה ונתרפא ומשם הכירו וידעו דזו רפואה לנכפה אף שלא השיגו טעם הרפואה על דל הטבע אלא דהיא רפואה סגולית שריא אצל הרפואות שאנו אוסרין מדרכי האמורי הם רפואות שהמציאום תחילה האמוריים מכח שהיו עובדים עכו"ם לשמש ולירח והיו אומרים לחולי זה יעשו רפואה זו ויועיל בסגולה מכח שזרפואה זו יש בה כח כוכב פ' וכל כיוצא בזה מרפואות שהמציאום האמוריים בסגולה מכח דתם ועבודתם על זה נאמר ובחוקותיהם לא תלכו וזהו ספר חזקיה

שגנוז ע"ד הרמב"ם שלא היו רפואות סגוליות או טבעיות מזד הנסיון של
הרופאים דזה שרי אלא היו רפואות עשויות ככה לורות הכוכבים באופן דמה
שאוסר הר"מ משום דרכי האמורי ברפואות סגוליות הם דוקא רפואות שהמציאות
האמוריים מכח עבודתם ואין השכל מודה בהם ליש בהם ממך דרך טבע אכל
רפואות שעלו ביד הרופאים מזד הנסיון וראו כי רפואה זו תועיל לחולי זה
אף שלא ידעו דרך טבע איך היא מרפאה כתליית עשב על הנכפה שריא ומהך
טעמא התיירו מסמר מן הכלוב וכן שועל כי אלו סובר ר"י דמתני' שהוליא
אותם הנסיון ע"ד תליית עשב על הנכפה שילא זאת הרפואה לרופאים מכח
נסיון ולא יתה מתחילתה מן האמוריים וחק"א מסמר מן הכלוב משום דרכי
האמורי הם סוברים דכל רפואה סגולית לאין זה טעם טבעי מסתמא אנו
אומרים דתחילתה מן האמוריים ואסורה משום דרכי האמורי. העולה מכל הגז'
לע"ד דהרמב"ם סבירא ליה דכל רפואה שהיא דרך סגולה ואומרים הרופאים
שהוא מועיל אף שאין יודעים טעם לדבר שרי והיינו מתניתין דשבת דיואלין
בזילת הארגול כו' בכל אלו אין בהם משום דרכי האמורי משום דתחילתם
נתפרסמו ע"י נסיון אכל רפואות שילאו מתחילה מפי האמוריים מכח דתם
ועבודתם והם דברים זרים שאומרים שהם מרפאים בסגולה בזה הוא דאסור משום
דרכי האמורי זהו כונת הרמב"ם בספר המורה ואף במ"ש הרופאים דרפואה
פלו' מועיל לחולי פלו' דרך סגולה אם הוא לעצור על התורה כגון להאכיל
חזר כד כלב שוטה למי שנשכו אין להחיר דלא התיירה התורה לרפאות החולה
בכל האיסורין ולחלל עליו את השבת אלא ברפואה טבעית לא ע"ד סגולה זה
נ"ל בכונת הרמב"ם בפירוש משנתנו ודוק ומי שרואה לדעת כמה דברים אסרו
חכמים משום דרכי האמורי יעיין בתוספ' דשבת פ"ז ופ"ח יע"ש:

ט) ועדיין צריך להוסיף שהקדמונים העובדי ע"ז, רצו להמשיך את האנשים לעבדם או לבצע כסף,
וייחסו כל הדברים אלו הטבעיים להמשיך כוחות, אבל לא מפני זה – "שוטים שקלקלו יאבד
הקב"ה עולמו", ואם הנסיון מראה עכשיו שא"צ שום המשכה – הוא דבר טבעי, והוא מותר, וכמו
שכתב התוס' יוה"כ (הכפות תמרים).

ואל תקשה, למה הדורות הקודמים לא ידעו מזה, ולכל זמן ועת לכל חפץ, וכמו היין שרף שכתבו
הספרים שנתגלה אחר גירוש ספרד לפרנסה לבני ישראל, וכמו כן פשוט שאם מותר כמו שכתבתי
– למצוה רבה יחשב, לעזור לדורנו זה המבולבל גם כן משפע כל כוחות הטומאה השולטים באויר
שמלא כל תועבה המתגלגל באויר העולם, ועושה שמות בבני אדם – נתגלה ענין זה לעזור – בזה
לעומת זה.

RABBI AMRAM OPMAN
OFFICIAL JUDGE OF THE EIDAH HACHAREIDIT
5 RABBEINU GERSHOM STREET
TEL: 02-5821998
JERUSALEM
E. ISRAEL

עמרם אופמאן
מ"צ העדה החרדית
ור"מ בישיבת שער השמים
מרל ספרי הסגיר הק' מקודמין עם ביאור פתילת ישראל
רבינו גרשום 5 טל: 02-5821998
טעיה"ק ירושלם תובב"א

ועיין בספר נר ישראל להמגיד מקוזניץ זי"ע שמביא מרב האי גאון בעמ' פ"ג, שכל דיבורי האדם היוצאים משפתי בני אדם - נחתכים באויר ונרשמים בו וכו', והקדמונים ידעו דבר זה.
(ו) וכבר הארכתי יותר מדי, ועל כל סעיף וסעיף אפשר לכתוב ספר שלם בביאור הענין, אך אין זה מתפקידי, ומה שיצאתי חוץ מגדרי הוא בגלל הטעות הנורא להחשיב טבע מה שהפוקרים מחשיבים טבע, והוא נגד דעת תורה. ועיין ברמב"ן פר' בחוקותי.

ואקוה שדברי יהיו לתועלת למבקשי האמת.